

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

scan Piotr Kładoczny
11 05 2020

Departament Spraw Obywatelskich

DSO-PA-0370-7/2020(5)

Warszawa, dnia 6 sierpnia 2020 r.

Pan

Piotr Kładoczny

Sekretarz Zarządu

Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

Szanowny Panie Sekretarzu,

odpowiadając na pismo z dnia 12 maja 2020 r., w sprawie ograniczeń w realizacji spraw związanych z wydawaniem polskich dokumentów paszportowych, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

W kwestiach związanych ze sposobem załatwiania spraw paszportowych należy mieć na uwadze przepisy, którymi wprowadzono ogólne zasady obsługi obywateli przez organy administracji publicznej w czasie stanu zagrożenia epidemicznego / stanu epidemii, w tym:

1. ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020, poz. 374 z późn. zm.);
2. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz.U. z 2020, poz. 433 ze zm.), które w § 8 wskazywało, że wykonywanie zadań przez urząd administracji publicznej lub jednostkę organizacyjną wykonującą zadania o charakterze publicznym, mogło podlegać ograniczeniu polegającym na wykonywaniu wyłącznie zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom i określonych zadań przez ten urząd lub jednostkę w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów;
3. następnie rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii - z dnia 31 marca 2020 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 566) w zakresie § 13, a następnie z dnia 19 kwietnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 697), z dnia 2 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 792 ze zm.), z dnia 16 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 878 ze zm.), z dnia 29 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020, poz. 964 ze zm.), z dnia 19 czerwca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 1066 ze zm.).

Na podstawie ww. regulacji prawnych w początkowej fazie stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii, realizacja przez organy paszportowe zadań podlegała pewnym ograniczeniom polegającym na wykonywaniu wyłącznie zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom, jak również zadań w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów.

W ramach zapewnienia pomocy obywatelom, zgodnie z przepisami ww. rozporządzeń Rady Ministrów, do niezbędnych spraw zaliczono w szczególności sprawy z zakresu: rejestracji stanu cywilnego, ewidencji ludności i dowodów osobistych, pomocy społecznej, działania urzędów pracy, wydawania praw jazdy, dowodów rejestracyjnych i innych dokumentów komunikacyjnych, administracji architektoniczno-budowlanej, ochrony środowiska, korzystania z wód oraz przebudowy lub remontu infrastruktury telekomunikacyjnej istniejącej w pasie drogowym drogi publicznej.

Decyzję o rodzaju i formie wprowadzanych ograniczeń, podejmował niezależnie kierownik urzędu administracji publicznej lub dyrektor generalny urzędu, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa obywateli (w tym zatrudnionych w urzędach pracowników), zawiadamiając o tych ograniczeniach, w drodze ogłoszenia, na stronie podmiotowej urzędu, a także przez wywieszenie ogłoszenia w siedzibie urzędu.

Podkreślenia wymaga, iż przyjmowane przez poszczególne urzędy wojewódzkie rozwiązania organizacyjne nie sprowadzały się do całkowitego wstrzymania procesu wydawania dokumentów paszportowych obywatelom polskim, a jedynie poddania go takim ograniczeniom, które miały zniwelować ryzyko rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 poprzez okresowe zmniejszenie liczby obsługiwanych klientów.

Aktualnie, wszystkie organy paszportowe realizują zadanie związane z wydawaniem dokumentów paszportowych, przy jednoczesnych ograniczeniach wynikających z przepisów przywołanego powyżej rozporządzenia Rady Ministrów, zgodnie z którymi do odwołania w urzędach administracji publicznej lub jednostkach organizacyjnych wykonujących zadania o charakterze publicznym dopuszczalna liczba interesantów przebywających, w tym samym czasie, w jednym pomieszczeniu nie może być większa niż jedna osoba na jedno stanowisko obsługi, z wyłączeniem osób realizujących zadania w zakresie obsługi interesantów.

W związku z powyższym, wszystkie wojewódzkie organy paszportowe umożliwiają obecnie złożenie wniosku o wydanie dokumentu paszportowego oraz odbiór dokumentu każdemu zainteresowanemu obywatelowi.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisem art. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. *o dokumentach paszportowych* (tekst jedn. - Dz. U. z 2020 r., poz. 617) każdy obywatel polski ma prawo do otrzymania paszportu. Paszport – zgodnie z art. 7 ust. 1 ww. ustawy – wydaje się na wniosek osoby pełnoletniej po przedłożeniu wymaganych dokumentów, pobraniu danych biometrycznych i uiszczeniu należnej opłaty. Co istotne, wniosek o wydanie dokumentu paszportowego składa się osobiście. Konieczność osobistego złożenia wniosku oraz odbioru dokumentu paszportowego wynika z obowiązku pobrania od obywatela odcisków palców przy składaniu wniosku oraz ich weryfikacji przy odbiorze paszportu.

Odnosząc się do pytania o konieczność przedstawiania przez obywateli dodatkowych dokumentów uzasadniających potrzebę pilnego wyjazdu za granicę pragnę wyjaśnić, iż nie jest to nowy obowiązek wprowadzony w związku z aktualną sytuacją epidemiczną na świecie. Z chwilą wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 4 września 2008 r. *o zmianie ustawy o dokumentach paszportowych oraz ustawy o opłacie skarbowej* (Dz. U. z 2010 r. Nr 8, poz. 51), tj. z dniem 19 lutego 2010 r. ustawodawca przewidział, iż paszport tymczasowy wydaje się m.in. osobom przebywającym w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, w udokumentowanych nagłych przypadkach związanych z chorobą lub pogrzebem członka rodziny.

Podobną konstrukcją, w stosunku do osób prowadzących działalność zawodową, wprowadzono z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 16 listopada 2012 r. o zmianie ustawy o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1415), tj. z dniem 17 stycznia 2013 r. Zgodnie z brzmieniem art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, paszport tymczasowy wydaje się osobom przebywającym w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, w udokumentowanych nagłych przypadkach związanych z prowadzoną działalnością zawodową. W obu przypadkach, intencją ustawodawcy było umożliwienie wydania obywatelowi, w krótkim terminie, dokumentu paszportowego w celu zrealizowania pilnego wyjazdu za granicę.

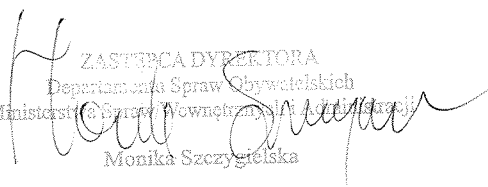
Co zaś dotyczy nadzoru sprawowanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji nad prowadzeniem spraw dotyczących paszportów i paszportów tymczasowych, polega on na ocenie zgodności wydawanych przez organy paszportowe rozstrzygnięć z zakresu m.in. unieważniania dokumentu paszportowego oraz odmowy jego wydania, z przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Dodatkowo, dążąc do ujednoczenia stosowanych praktyk, minister właściwy do spraw wewnętrznych wydaje – w formie pism okólnych – zalecenia dla organów paszportowych.

Jak wynika z powyższego, nadzór Ministra Spraw Wewnętrznych nad sprawami dotyczącymi paszportów i paszportów tymczasowych, nie obejmuje kwestii związanych z określaniem trybu i organizacji pracy organów paszportowych.

Korespondencja, która wpływała do MSWiA w sprawach dokumentów paszportowych, zawierała głównie pytania o bieżącą informację odnośnie sposobu załatwiania spraw paszportowych. W odpowiedziach informowano o obowiązujących przepisach z zakresu spraw paszportowych, kierowano indywidualne pytania (np. w sprawie terminu odbioru paszportu) do właściwych urzędów wojewódzkich lub Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawach związanych z obsługą obywateli polskich poza granicami kraju. W kwestiach związanych ze sposobem obsługi obywateli w sprawach paszportowych wskazywano na obowiązujące przepisy, w tym przywołane wyżej. Zgodnie bowiem z kolejnymi ww. rozporządzeniami Ministra Zdrowia, a następnie Rady Ministrów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, realizowane przez urzędy administracji publicznej zadania mogły podlegać, do odwołania, ograniczeniom polegającym na wykonywaniu wyłącznie zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom, jak również zadań w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów.

Na koniec pragnę nadmienić, że niejednokrotnie obywatele, którzy sygnalizowali MSWiA niezadowolenie z przekazywanych przez media informacji o „utrudnieniach” w wydawaniu dokumentów paszportowych, nie kontaktowali się uprzednio z właściwym organem paszportowym. Po wyjaśnieniach udzielonych przez MSWiA oraz po nawiązaniu kontaktu z organem paszportowym przekazywali informację, że „nie ma w zasadzie problemów z otrzymaniem paszportu”¹. Pragnę zapewnić, że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, przykłada dużą wagę do sygnałów zgłaszanych przez obywateli.

Łączę wyrazy szacunku

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Spraw Obywatelskich
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Monika Szczygielska

¹ Cytat z listu skierowanego do MSWiA.

